

โครงการศึกษารูปแบบการนำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายไปสู่การปฏิบัติ

ความเป็นมา

ตามมติคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2553 เห็นชอบมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่สอง เรื่องยุติการส่งเสริมการขายที่ขาดจริยธรรม ที่เสนอโดยแผนงานสร้างกลไกเฝ้าระวังและพัฒนาระบบยา ร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้มอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งคณะทำงานที่มาจากทุกภาคส่วน ที่ไม่มีส่วนได้เสียกับธุรกิจยาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายให้เป็นเกณฑ์กลางของประเทศ รวมถึงศึกษาระบบการนำหลักเกณฑ์จริยธรรมที่เป็นเกณฑ์กลางของประเทศ มาบังคับใช้ในรูปของกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบและนำหลักเกณฑ์จริยธรรมฯ ไปประยุกต์ใช้หรือขยายเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยให้คณะทำงานที่มาจากทุกภาคส่วนที่ไม่มีส่วนได้เสียกับธุรกิจยาทั้งในและต่างประเทศนี้ ปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2554 เห็นชอบนโยบายแห่งชาติด้านยาและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ซึ่งมียุทธศาสตร์ย่อยส่งเสริมจริยธรรมผู้ส่งขายและยุติการส่งเสริมการขายที่ขาดจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล จึงแต่งตั้งคณะทำงานในทุกยุทธศาสตร์ย่อย รวมถึงคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมจริยธรรมผู้ส่งขายและยุติการส่งเสริมการขายที่ขาดจริยธรรมขึ้น คณะทำงานได้พัฒนาร่างเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายของประเทศไทยขึ้น โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และผ่านความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ในการประชุมครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2555 เพื่อเสนอเป็นประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติต่อไป

เนื่องจากเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยส่งเสริมการขายของประเทศไทย มีผู้เกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติตามเกณฑ์ฯ หลายภาคส่วน ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งเป็นผู้ส่งขาย ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในสถานพยาบาล หรือหน่วยงาน เกสซ์กรในสถานพยาบาล สถานบริการเกสซ์กรรม หรือหน่วยงานอื่น บริษัทยาและผู้แทนยา อาจารย์และนักศึกษาของสถานศึกษาด้านการแพทย์และสาธารณสุข

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายสามารถเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมจริยธรรมผู้ส่งขายและยุติการส่งเสริมการขายที่ขาดจริยธรรม ร่วมกับแผนงานพัฒนากลไกเฝ้าระวังระบบยา จึงได้ศึกษารูปแบบการนำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายของประเทศไทยไปสู่การปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษารูปแบบการนำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทยไปสู่การปฏิบัติในสถานพยาบาลที่นำร่อง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทยไปสู่การปฏิบัติในสถานพยาบาลนำร่อง
2. เพื่อพัฒนากลไกการเฝ้าระวัง ติดตามการปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทยในสถานพยาบาลนำร่อง
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการนำเกณฑ์จริยธรรมฯ ไปสู่การปฏิบัติ

เป้าหมายการดำเนินโครงการ

โรงพยาบาลมีระบบหรือกิจกรรมที่เป็นไปตามเป้าหมายในแนวปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย สำหรับโรงพยาบาล 9 ข้อ ได้แก่

1. มีเอกสารหลักฐานเพื่อแสดงการรับ-จ่ายเงิน สิ่งของ ที่ได้รับการสนับสนุน
2. มีระบบกลไกการรับสิ่งสนับสนุนจากบริษัทยาตามแนวทางที่กำหนด
3. มีระบบในการกำกับดูแลการรับ จ่าย และการส่งจ่ายตัวอย่างยา
4. มีระบบกลไกในการติดตามประเมินการใช้ตัวอย่างยา
5. มีแนวทางที่เหมาะสมในการรับทุนสนับสนุนจากบริษัทยาในการประชุมในองค์กร ประชุมสัมมนาอบรม ดูนานหรือบรรยายทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการสนับสนุนการวิจัยของบริษัทยา
6. มีการคัดกรองในการเผยแพร่เอกสารหรือเนื้อหาให้กับผู้ป่วยหรือคนทั่วไปที่มารับบริการ
7. กำหนดสถานที่และรูปแบบสำหรับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาแก่บุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาล
8. คณะกรรมการที่ทำหน้าที่คัดเลือกยา ควรแสดงการมีส่วนได้ส่วนเสียกับภาคธุรกิจยา
9. มีการแสดงข้อมูลการได้รับสนับสนุนสิ่งของ การประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน จากบริษัทยา ต่อสาธารณะ เช่น เสนอในการประชุมของคณะกรรมการบริหารของโรงพยาบาล หรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

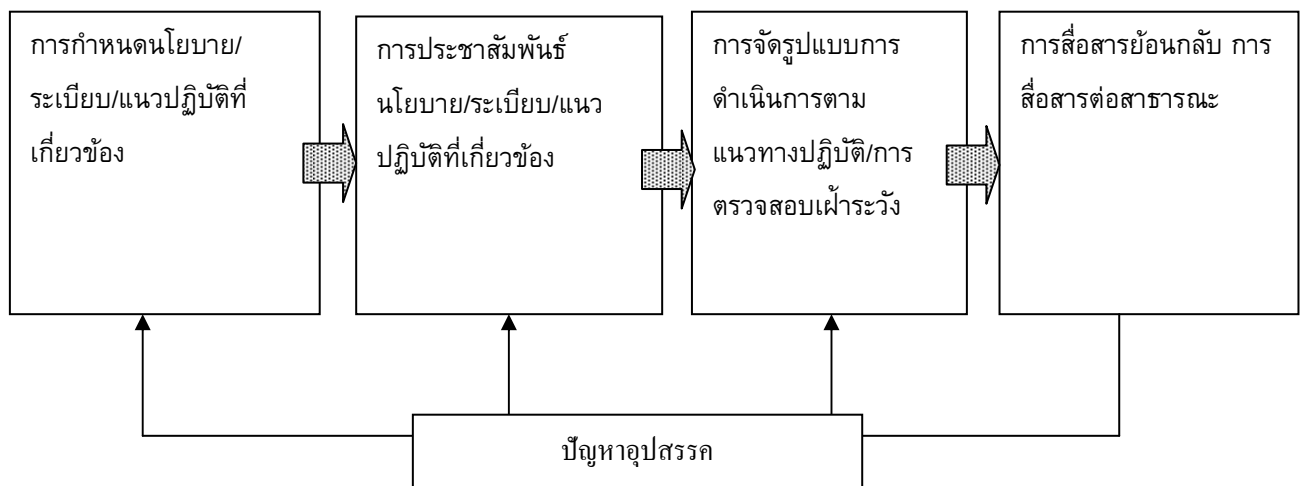
กลุ่มเป้าหมาย

สถานพยาบาล จำนวนอย่างน้อย 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนแพทย์และโรงพยาบาลอื่นที่มีแนวโน้มว่าสามารถดำเนินการได้ โดยทดลองใน รพ.ขนาดเล็ก กลาง หรือใหญ่ โดยโรงเรียนแพทย์อาจจะทดลองในภาควิชาใดภาควิชาหนึ่ง

ระยะเวลาดำเนินการ/กลวิธีการดำเนินการ มกราคม 2555 – มีนาคม 2556

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ
1.คณะทำงานพัฒนาโครงการ เสนอและเลือกหน่วยงานนำร่อง	มกราคม-กุมภาพันธ์ 2555
2. จัดทำร่างแนวปฏิบัติของหน่วยงานในการนำเกณฑ์ไปปฏิบัติ/จัดทำแนวทางการดำเนินการและกลไกการเฝ้าระวังติดตามในหน่วยงาน (ทำร่วมกับหน่วยงานนำร่องบางแห่งเพื่อเป็นต้นแบบ)/รวมถึงการพัฒนาตัวชี้วัดตามเกณฑ์ฯ	มีนาคม – พฤษภาคม 2555
3.ประชุมร่วมกับหน่วยงานนำร่อง (นำไปเชื่อมโยงกับระบบคุณภาพ)	กันยายน 2555
4.หน่วยงานนำร่องเริ่มดำเนินการตามแนวทางในข้อ 2	กันยายน 2555
5.ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมงานและหน่วยงานนำร่อง ครั้งที่ 1	มกราคม 2556
7.ลงพื้นที่ติดตามปัญหาอุปสรรค (แบ่งกลุ่มคุย กับ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติ มี expert consultant)	กุมภาพันธ์ 2556
8.ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมงานและหน่วยงานนำร่อง ครั้งที่ 2 / ปิดโครงการ	มีนาคม 2556

กรอบการดำเนินการของหน่วยงานนำร่อง

รายละเอียดการดำเนินการของหน่วยงานนำร่อง

1. การกำหนดนโยบาย/ระเบียบเกี่ยวกับการสนับสนุนจากบริษัทฯ/ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งใช้ยาหรือผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อยา/คณะกรรมการ
2. การประชาสัมพันธ์หรือการสร้างการมีส่วนร่วมต่อการกำหนดนโยบาย/ระเบียบแก่เจ้าหน้าที่และผู้รับบริการ
3. การจัดรูปแบบ/โครงสร้างการดำเนินการ เช่น การจัดพื้นที่
4. ระบบข้อมูล/การกำหนดผู้รวบรวมข้อมูล/ การบันทึกและติดตามประเภทกิจกรรมที่บุคลากร/องค์กรได้รับการสนับสนุนจากบริษัทฯ
5. การกำหนดระบบหรือผู้ติดตามตรวจสอบ
6. การนำเสนอข้อมูลที่จัดเก็บสู่สาธารณะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีรูปแบบการนำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาที่นำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปขยายผลต่อไป
2. มีข้อเสนอแนะจากหน่วยงานนำร่อง เพื่อการดำเนินการหรือการปรับปรุงเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาให้เป็นไปได้ในทางปฏิบัติต่อไป